
Univerzita Karlova si připomíná události 17. listopadu

Univerzita Karlova si připomíná události 17. listopadu

Celá republika si dnes připomíná události 17. listopadu, který se do naší historie zapsal hned dvakrát, v roce 1939 a 1989. V obou případech byli hybateli děje hlavně studenti, a proto právě jim patří dnešní svátek. Tradiční připomínkové akce se konají především na pražském Albertově, odkud v roce 1989 vyrazil studentský průvod, a na Národní třídě, kde byla demonstrace za návrat demokracie krutě potlačena. Události svátečního dne pro vás průběžně sledujeme.

Pieta u Hlávkovy koleje

V 9 hodin začaly oslavy tradiční vzpomínkou na studenty Hlávkovy koleje, kteří položili v roce 1939 život za svobodu národa. Desítky lidí si zde připomněli statečnost studentů, kteří se neváhali vzepřít nacistické okupaci. Nechyběli zde Milan Štěch, místopředseda Senátu Parlamentu České republiky, rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima, rektor ČVUT Vojtěch Petráček nebo zástupce Studentské komory Rady vysokých škol Michal Zima. Po zaznění husitského chorálu Ktož sú boží bojovníci v provedení spojených pěveckých sborů zahájil pietní vzpomínku Václav Pavlíček, předseda správní rady nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových.

Rektor Univerzity Karlovy prof. Tomáš Zima ve svém projevu zdůraznil především roli vysokých škol jako jakýchsi „bašt svobody“, kde je možné svobodně bádát, učit se i vyučovat, a především vyjádřit se otevřeně ke všem aktuálním problémům dnešní doby.

„Nejde však pouze o svobodnou výuku, svobodné bádání a svobodnou diskusi. To by bylo samo o sobě málo. Ještě důležitější je, aby členové akademických obcí našich univerzit a spolu s nimi i další občané naší země neztratili ze zřetele, co se děje v okolním světě. Abychom neztratili odvahu k tomu protestovat proti zjevnému bezpráví, abychom se dokázali vždy zastat slabších a utlačovaných a abychom byli solidární s lidmi, kteří se kdekoli ocitli ve svízelné životní situaci. Takový postoj, taková odvaha a takové pochopení pro problémy druhých mají neobyčejný význam. Pokud bychom je totiž, ať už jednorázově, anebo opakovaně, neprokázali, rezignovali bychom tím i na hodnoty, na nichž stojí civilizace,“ varoval ve svém projevu profesor Zima před ústupem od demokratických hodnot.

„Dnes, devětadvacet let od druhého památného sedmáctého listopadu, žijeme v demokratické, bezpečné zemi jako svobodní lidé. To však neznamená, že o demokracii a o svobodu, jež se mnoha lidem zdají tak samozřejmé, nemůžeme přijít,“ zaznělo také v projevu rektora UK.

Zastavení v Žitné ulici

Připomínkový akt pokračoval položením věnců za doprovodu pěveckých sborů a za účasti slavnostní vojenské jednotky. Poté se vydal průvod organizovaný Studentskou komorou Rady vysokých škol do Žitné ulice k pamětní desce Jana Opletala a Václava Sedláčka. Na pietním setkání promluvil rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima, rektor ČVUT Vojtěch Petráček, rektor Masarykovy univerzity v Brně Mikuláš Bek, zástupkyně Národního parlamentu dětí a mládeže Michaela Doležalová a místopředseda Studentské komory Rady vysokých škol Bronislav Kolář.

Zástupci studentů i představitelů českých vysokých škol vzpomněli na hrdinské činy studenta medicíny Jana Opletala a pekařského dělníka Václava Sedláčka, ale i dalších studentů, které nacisti popravili za jejich nesouhlas s okupací a obranu demokratických hodnot. Připomněli také fakt, že Mezinárodní den studentstva je jediný mezinárodní svátek, který dali Češi světu, a že si proto zaslouží místo i v českém kalendáři.

Oslavy na Albertově

Po 11. hodině se většina přítomných vydala spolu se studenty na Albertov, kde oslavy 17. listopadu pokračovaly diskusemi, divadlem a vzdělávacím programem pro širokou veřejnost. Stejně jako na Národní třídě letos organizovali program na obou místech nedomyšlitelně spjatých s událostmi roku 1989 vysokoškolští studenti. Chtějí tak uctít památku minulých generací studentů a všech bojovníků za svobodu a demokracii.

V 11.40 byl za tónů české a slovenské národní hymny a za přítomnosti významných představitelů akademických institucí pietní akt na pražském Albertově. Na pódiu se vystřídali rektor UK Tomáš Zima, předseda Rady vysokých škol Milan Pospíšil, rektor Masarykovy univerzity v Brně Mikuláš Bek, předseda Studentské komory Rady vysokých škol Michal Zima a předseda Studentské rady vysokých škol Bálint Lovász.

Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima ve svém projevu připomněl statečnost a odhodlání studentů v roce 1939 a 1989 a s odkazem na historické události zdůraznil nezbytnost vzájemného porozumění a pochopení pro druhé, jednotnou společnost, která spojuje lidi z různých skupin, povolání i vzdělání.

Na rektora Univerzity Karlovy navázal i profesor Milan Pospíšil svým apelem směrem ke studentům, kteří by neměli rezignovat na budoucnost, ale naopak se zapojit do občanského života v době, která přeje víc individualismu než komunikaci. Za univerzitní učitele přitom slíbil, že jim k tomu poskytnou veškeré zázemí.

Dlouhotrvající potlesk sklídl projev Bálinta Lovásze, který především poděkoval za to, že ve svobodné době může mladá generace studovat, cestovat a rozhodovat o svém osudu. Zároveň zdůraznil, že svoboda je i zodpovědnost a hodnoty jako slušnost, mravnost a demokracie je třeba bránit, aby se svoboda snadno nestala hračkou v rukou uzurpátorů moci. Jeho český souputník Michal Zima zdůraznil, že 17. listopad není jen o tom, zapálit svíčku a vyfotit se na Instagram, ale zasadit se o to, aby se národní hrdost stala součástí našeho každodenního života.

Rektor Masarykovy univerzity v Brně Mikuláš Bek upozornil na normalizační tendence v české společnosti a vyzval Kantovými slovy veřejnost z „vystoupení z nedospělosti, kterou si samo zavinilo“ a používání vlastního rozumu. Právě v používání vlastního rozumu bez vedení učitelů by měly univerzity studenty podporovat. Klád ovšem důraz na hledání společného zájmu a používání rozumu vždy s ohledem na druhé.

V posluchárnách Přírodovědecké fakulty probíhaly od 13 hodin přednášky a diskuse. Tématem byla např. evropská integrace, sociální bubliny nebo role umělců v roce 1989. Po celý den byly na místě stánky studentských spolků a občanských iniciativ. Z reproduktorů zněly dobové reportáže připomínající události listopadu 1989.

17. listopad vrcholí v Karolinu

V 19 hodin letošní oslavy Dne boje za svobodu a demokracii a Mezinárodního dne studentstva zakončil slavnostní koncert ve Velké aule Karolina spojený s předáním Cen Arnošta z Pardubic. Toto ocenění je určeno akademickým pracovníkům za vynikající pedagogickou činnost a skupinám pedagogických a podpůrných pracovníků za jejich mimořádný přínos pro zvyšování kvality vzdělávací činnosti. Laureáty vybírá rektor Univerzity Karlovy na doporučení devítičlenné poradní komise.

Cenu Arnošta z Pardubic pro rok 2018 v kategorii pro vynikajícího vyučujícího Univerzity Karlovy získal prof. MUDr. Michal Anděl, CSc. Profesor Michal Anděl vyučuje na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy nepřetržitě od roku 1990 vnitřní lékařství a od roku 1996 se podílí i na výuce hygieny, epidemiologie a preventivního lékařství. Jeho přímá pedagogická činnost je dlouhodobě vysoce hodnocena studenty – v letošním roce obdržel studentskou cenu Syllabova křída za celoživotní vynikající pedagogické výkony. Studenti oceňují vstřícný osobní přístup pana profesora, který je jako jejich starší kolega v tom nejlepším smyslu slova kdykoli připraven podpořit je radou či pomocí. Od roku 1996 hrál prof. Anděl významnou roli v procesu změny systému výuky lékařství na 3. lékařské fakultě směrem k integrované a problémově orientované výuce.

V kategorii za vynikající počín ve vzdělávací činnosti na Univerzitě Karlově byla Cena Arnošta z Pardubic udělena katedře didaktiky fyziky MFF, vedené doc. RNDr. Leošem Dvořákem, CSc. Katedra získává cenu za uspořádání akce Den pro učitele fyziky a za aktivity podporující učitele fyziky a rozvoj fyzikálního vzdělávání na školách. Soustavná práce s komunitou učitelů umožňuje katedře pozitivně měnit směr vyučování fyziky na základních a středních školách a prosazovat i systémové změny, např. v úzké spolupráci s Fyzikální pedagogickou společností Jednoty českých matematiků a fyziků přispět expertním komentářem k revizi Rámcových vzdělávacích programů.

Události 17. listopadu si v Karolinu připomněli představitelé Univerzity Karlovy i zástupci akademické obce. Rektor Tomáš Zima upozornil na nezastupitelnou roli univerzit v boji za svobodu, a to nejen roli historickou, ale především jejich roli v současné, rychle se měnící době, kdy je demokracie křehčí, než si mnohdy myslíme. „Odvaha zastat se slabších a utlačovaných byla univerzitním učitelům a jejich studentům vždycky vlastní. Proto na solidaritu s lidmi, jimž je kdekoli ve světě ubližováno, nesmíme a nehodláme za žádných okolností rezignovat ani dnes,“ apeloval rektor na členy akademické obce i na veřejnost. Prof. Zima také připomněl Masarykovy humanitní ideály, usilovnou práci a ochotu a odvahu se vždy znova vzepřít všemu zlému.

Zástupci studentů David Pavlorek a Barbora Buřičová ve svých projevech upozornili na roli studentů v historii naší země a varovali před diskreditací intelektuálního světa, potlačení kritického myšlení a liberálního přístupu. Studenti nechtějí, aby se svátek 17. listopadu změnil v kýč. Naopak apelují na solidaritu a sounáležitost, která spojovala události roku 1939 a 1989, ale i 1968.

„Naše společnost se umí probudit, umí se aktivizovat, je velké množství lidí, kteří nerezignovali na svoje občanské poslání, kterým není lhostejná ani svoboda a demokracie,“ konstatoval David Pavlorek. „Je na každém z nás, abychom vykročili z vlastní pohodlnosti a nebáli se udělat krok k té změně, kterou si přejeme vidět,“ doplnila ve svém projevu Barbora Buřičová.

Oslavy uzavřel slavnostní koncert, v němž zazněly skladby Josefa Suka a Bohuslava Martinů v podání Orchestru a sboru Univerzity Karlovy.